

Vojinović: Očekuju nas enormna ulaganja u životnu sredinu

Podgorica (MINA) – 28.novembar 2016.godine

Crnu Goru ocekuju enormna ulaganja u zivotnu sredinu, zbog cega je neophodno sto prije osnovati Eko fond kao kljucni mehanizam za prikupljanje novca, kazala je generalna direktorica Direktorata za zivotnu sredinu, Ivana Vojinovic, dodajuci da bi ta institucija mogla biti uspostavljena vec naredne godine.

Vojinovic je u intervjuu agenciji MINA rekla da je obezbjedjivanja sigurnih i stabilnih izvora finansiranja aktivnosti u poglavlju 27 najveći izazov za Crnu Goru, s obzirom na procjene da je za tu oblast neophodno obezbijediti 1,429 milijardi EUR.

"Kako je procjena da je neophodan iznos od 1,429 milijardi EUR, potrebno je da mudro gradimo finansijsku konstrukciju ukljucivanjem svih raspolozivih izvora finansija kao sto su medjunarodni krediti, donacije, IPA, drzavni i lokalni budzeti, a sve u zavisnosti od konkretne namjene", smatra Vojinovic.

Ona je kazala da se najveći finansijski teret u visini od 841 milion EUR tice se oblasti kvaliteta voda, i to izgradnje postrojenja za preciscavanje komunalnih i izgradnje infrastrukture u oblasti pijace vode i zastite od poplava.

"Da bi sistem upravljanja otpadom u Crnoj Gori funkcionisao kao i u drzavama clanicama EU, i obuhvatao selektivno sakupljanje otpada na nivou svih opstina, zadovoljene zahtijevane stope reciklaze pojedinih frakcija otpada, rijeseno pitanje tretmana opasnog otpada i niz drugih zahtjeva, potrebno je ulaganje od 368 miliona EUR", precizzirala je Vojinovic.

Prema njenim rijecima, projektovano je i da bi industrija i drzava u cilju dostizanja standarda kvaliteta vazduha na teritoriji citave Crne Gore, u skladu sa propisima EU koji su prenijeti u nas pravni okvir, trebalo da investiraju iznos od 130 miliona EUR.

Neizbjegno je, kako je navela, i dalje i znacajnije ulaganje u zastitu prirode. "Samo po tom osnovu predvidja se ulaganje od 33 miliona EUR koje se u najvećem dijelu vezuje za mudro promisljanje u dijelu uspostavljanja ekoloske mreze Natura 2000, upravljanje zasticenim podrucjima prirode i uopste zastita biljnih izivotinjskih vrsta, posebno rijetkih i ugrozenih".

"Prepoznajuci finansijski izazov kao potencijalnu barijeru za ispunjavanje zahtjeva iz poglavlja 27, u novom Zakonu o zivotnoj sredini, koji se primjenjuje od avgusta, razradili smo odredbe vezane za osnivanje Ekofonda kao posebnog pravnog lica", kazala je Vojinovic.

Ona je dodala da se pokazalo da je institucija tog tipa bila potrebna Crnoj Gori i ranije, "a posebno ce biti neophodna uvazavajući enormna finansijska ulaganja koja nas cekaju u dolazecem periodu".

The Project "Capacity Building for Better Environment in Montenegro" is funded by the European Union.

"Eko fond smo prepoznali kao ključni mehanizam za prikupljanje finansijskih sredstava koje bi namjenski trebalo plasirati u programe i projekte u oblasti zaštite životne sredine na državnom i lokalnom nivou. Iako je, shodno Zakonu, krajnji rok za početak operativnog funkcionisanja Fonda sredina 2018, naše je nastojanje da ovaj subjekat bude uspostavljen tokom naredne godine", navela je Vojinović.

Ona je kazala da je u toku izrada pregovaračke pozicije za poglavlje 27, koja je uslijedila nakon završenog skrininga i ispunjavanja mjerila za otvaranje poglavlja za pregovore, odnosno usvajanja Nacionalne strategije za to poglavlje u julu.

"U pitanju je izrazito važan dokument, jer ćemo na bazi njega sjesti za zajednički pregovarački sto sa kolegama iz Evropske komisije (EK) i nastojati da ispregovaramo najpovoljnije uslove za Crnu Goru usmjerene ka podizanju standarda u životnoj sredini", rekla je Vojinović.

Krajnji cilj je, kako je navela, novi procesi u toj oblasti unaprijede kvalitet života građana Crne Gore.

"U pregovaračkoj poziciji zapravo se izražava stav naše države u odnosu na prihvatanje ukupne pravne tekovine EU i definišu eventualne teskoće u njenom sprovođenju, na bazi čega se mogu zatražiti prelazni periodi ili trajna izuzeca", pojasnila je Vojinović.

Ona je dodala da je, u principu, pregovaračka pozicija dokument koji "gleda naprijed" i daje odgovore na pitanja - šta, kako i uz pomoć kojih sredstava će se preduzimati u oblasti životne sredine do dana punopravnog članstva Crne Gore u EU.

"Na izradi pregovaračke pozicije radi Radna grupa za pregovore za poglavlje 27 koju je Vlada formirala. U ovoj fazi izrade, pregovaračka pozicija je, shodno pravilima ukupnog pregovaračkog, procesa dokument internog karaktera", kazala je Vojinović.

Na pitanje kad će pregovaračka pozicija biti gotova i koja oblast je najzahtjevnija, ona je rekla da je proces itrade "u zreloj fazi".

"To znači da je kvalitetan predlog pripremljen, međuinstitucionalno gotovo u potpunosti usaglasen i vjerujem da ćemo, čim se u EK budu stekli uslovi za to, sa njihovim nadležnim tijelima početi komunikaciju po ovom pitanju", pojasnila je Vojinović.

Prema njenim riječima, oblast upravljanja otpadom i kvalitet voda su dvije teme koje su zahtijevale najviše rada tokom pripreme pregovaračke pozicije.

Vojinović je kazala da se u oblasti otpada, pored pitanja njegovog tretmana shodno EU hijerarhiji, ispostavilo da je posebno važno pitanje sanacije neuredjenih odlagališta, kao što su Vasove vode u Beranama, Vrtijeljka na Cetinju, Cafe u Baru i Čarkovo polje na

Zabljaku, kao i pitanje uspostavljanja dobro organizovanog sistema tretmana posebnih tokova otpada - elektronski i električni, ambalaza, baterije i akumulatori, otpadna vozila.

Vode su, kako je pojasnila, posebno zahtjevne zbog potrebe tretmana komunalnih otpadnih voda, izgradnje nove kanalizacione mreže, sanacije postojećih kanalizacionih sistema i slicno, ali i poboljšanja standarda kvaliteta voda za pice i kupanje.

Vojinovic je kazala da je na kanalizacionu mrežu u urbanim cjelinama u Crnoj gori trenutno priključeno 67 odsto stanovnika, i da je u funkciji šest postrojenja za preciscavanje otpadnih voda sa sekundarnim preciscavanjem – u Budvia, Podgorici, Mojkovcu, Zabljaku, Niksicu, i zajednicko za Kotor i Tivat.

U toku je, kako je navela, izgradnja postrojenja za preciscavanje komunalnih otpadnih voda u mnogim opstinama, kao i izgradnja, odnosno rekonstrukcija kanalizacionih sistema u skladu sa standardima EU.

"Plan je da se broj postrojenja za preciscavanje komunalnih otpadnih voda do 2022. fazno poveca na 14, dok ce povezanost na kanalizacionu mrežu u urbanim naseljima iznositi 75–80 odsto stanovnistva. Do 2029. u svim naseljima u Crnoj Gori koja imaju preko dvije hiljade stanovnika bice izgradjena sva planirana postrojenja za preciscavanje komunalnih otpadnih voda, punog kapaciteta", kazala je Vojinovic.

Na pitanje da li ce Crna Gora traziti tranzicione periode ili derogacije i za koje oblasti, ona je odgovorila da, zbog prirode dokumenta pregovarske pozicije i cinjenice da je ona u ovoj fazi izrade interni dokument, nije moguće detaljnije govoriti o eventualnim takvim zahtjevima Crne Gore.

"Upravo je ovo dokument, ali i faza u pregovarskom procesu, kada bi eventualni zahtjevi za tranzicionim periodima Crne Gore trebalo da budu artikulisani u onim oblastima za koje ih je uopste moguće traziti", rekla je Vojinovic.

To su, kako je kazala, u principu oblasti koje su infrastrukturno i investiciono zahtjevne, sto povlaci potrebu obezbjedjivanja znacajnijih finansijskih sredstava, ali i duze vrijeme, kako za realizaciju kapitalne investicije, tako i za takozvani operativni vijek investicije tokom kojeg treba da dodje do izrazaja puna isplativost i rentabilnost nekog investicionog projekta.

"U svakom slucaju, nase nastojanje je da eventualni zahtjevi za tranzicionim periodima Crne Gore, ukoliko se za njima javi potreba, budu dobro argumentovani i vremenski oroceni, da bi u krajnjem i bili prihvatljivi za EK", dodala je Vojinovic.

Ona je naglasila da je svaka nova drzava clanica EU u svom pretpristupnom procesu iskoristila mogucnost koriscenja tranzicionih perioda. "Iako Crna Gora samostalno pise svoju pricu evropskih integracija, naucene lekcije ranijih drzava kandidata, i pozitivne i negativne, veoma su nam dragocjene".

The Project "Capacity Building for Better Environment in Montenegro" is funded by the European Union.

Vojinovic je kazala da se otvaranje pregovora za poglavlje 27 očekuje uskoro, i da su u toku intersektorske konsultacije između nadležnih tijela EK vezano za ocjenu ispunjenosti početnog mjerila.

"Po okoncanju administrativnih procedura u samoj Komisiji, vjerujemo da će se ipoglavlje 27, kao jedno od najtežih i najsloženijih, naci na Medjuvladinoj konferenciji u Briselu, koja predstavlja događaj na kojem se poglavlja otvaraju, a u naprednijim fazama i privremeno zatvaraju, u pristupnom procesu", rekla je Vojinovic.

Ona je naglasila da je za otvaranje pregovora u Poglavlju 27 Crna Gora "već sada spremna, jer imamo jasno definisan plan na osnovu kojeg ćemo u naredne četiri godine sprovesti pravnu tekovinu EU za životnu sredinu i klimatske promjene koju smo prenijeli u domaću propise".

"Vjerujem da je najbitnija upravo naša interna spremnost da sa EK udjemo u aktivni dijalog i shodno prioritetima postepeno rješavamo probleme i otvorena pitanja u ovoj oblasti. Smatram da su jačanje naših sveukupnih kapaciteta i marljiv i vrijedan rad prepoznati i u EK, a u prilog tome ide i nedavno objavljeni Izvještaj o napretku Crne Gore za 2016. koji je za poglavlje 27 najpozitivniji do sada", kazala je Vojinovic.

Tekst je dio projekta "Jačanje kapaciteta za bolju životnu sredinu u Crnoj Gori" koji realizuje nevladina organizacija Green Home, a koji finansira Evropska unija kroz predpristupnu IPA podršku.

The Project "Capacity Building for Better Environment in Montenegro" is funded by the European Union.

